

۲۰۱۷/۰۴/۰۲

شيرمحمداميني ستانکزی

خومره چي پوهيرو؛ هغومره بايد خلکوته ورسو

پوهه او زده کړه يوازې په ښوونځيو او پوهنتونونو پورې نه اړوندیږي، بلکې پوهه له بيلابيلو لارو ترسره کيدای شي، ځکه د ويلو ده، چې زده کړه اخيستل او زده کړه ورکول په دوه ډوله چې يوې رسمي او بل غیر رسمي بڼې لري. په رسمي زده کړو کې ښوونځي، پوهنتونونه، ښوونيز مرکزونه او داسې نور او غیر رسمي زده کړې بيلگه يې؛ په جوماتونو، کورونو، د کلي له مشرانو او د خلکو له معلوماتي تجربو څخه ترسره کيږي.

مور په اوسني شرايطو کې څنگه ټولنه د پوهې په گانه سمبال او يا هغه کسان چې زده کړې نه لري، د پوهې معلومات ورسو. خو که دې لپاره يوه طرحه يا ستراتيژيک پلان جوړ کړو وخت ډير نيسي بهتره ده، چې خومره چې پوهيرو، په هماغه اندازه خلکوته معلومات ورکړو، له ځان سره پوهه پته ونه ساتو بلکې کوښښ وکړو، چې خپل معلومات د خولې له لارې او يا په ليکنې بڼه خلکو ته ورسو، چې گټه يې هم مور ته ورسيري او هم هغه کسان چې نه پوهيري ورڅخه برخمن شي او همدارنگه تکرار د معلوماتو پانگې په پياوړتيا کې رغنده رول لوبولای شي، که چيرته مور ډير معلومات او پوهه ولرو، ولې پر ځای يې ونه کاره و، په دې مانا چې مور د جهالت په کنده کې ژوند کړی، نو پوهه هغه څه دی، چې د خپلو معلوماتي ذخيره په نورو وکاره وي.

داچې مور به ډير څه زده وي، خو په دې زموږ نفس واک نه راکوي، چې څنگه زه دغه خپل ترلاسه کړي، معلومات په ډاگه کړم او ځيني چې نه پوهيري، زما معلوماتو ته لاسرسی پيدا کړي او په داسې ځای کې وکاره وي، چې هلته به لوي غونډې او ناستې وي.

دوی ته وړانديز داده، چې تاسو کوښښ وکړئ، خپل پوهنيز معلومات له هرڅه وړاندي خلکو ته ورسوئ، دمعلوماتو ساتل گویا تاسو ته هيڅ گټه نه کوي، که چيرې خپل معلومات خلکو ته څرگند کړل شي، نو دنوي معلوماتو ترڅنگ دوه برابره پوهنيز معلومات مو دخيرني، لوست او مطالعې په ترسره کولو زياتيري او پخواني معلوماتو ته نور هم وده او تکيه ورکوي دنوي معلوماتو په اساس سړی ورو ورو هغه ځای ته رسوي کوم چې همدې شخص خپل معلوماتي پانگه په نورو خلکو لگولي او يا داچې پوهنيزې خبرې يې په ناستو او محفلونو کې خلکو ته بيان کړي وي، نو دې يې تمه ولري.

ځيني شته چې ډير کم معلومات لري، خو بيا ځيني ډير پوهنيز معلومات ورسره وي، البته هر هغه څوک چې کم او يا ډير علمي معلومات ولري، په هغومره اندازې چې دې خومره پرې پوهيري خلکو ته دې څرگند کړي، ترڅو چې هغه چا زده کړي نه وي کړي، دوی لپاره په ورځنيو او په ځانگړي ډول په ديني مسايلو معلومات ورکړل شي.

راځئ، چې له خود واکې او محافظه کارۍ نه ځان وژغورو، که دا عادتونه زموږ فرهنگ گرزيدلي وي، نو له ځانه بې لرې کړئ، ځکه دا دناکامۍ لامل گرزي. ډيري کسان شته چې پوهه لري، خو عمل نه لري. په علم عمل انسان دبريا لوړو لوړو موخو ته رسوي، خو همدا نه عمل ددې لامل گرزي، چې انسان د ناپوهۍ په تياري کې ژوند وکړي. يانې همدا لويه بيلگه چې څرگندونې پرې وشوي، په دې دلالت کوي، چې اصلاً هغه څوک چې پوهيري او خپل پوهه په کار نه اچوي، په حقيقت کې علم يې ترلاسه کړی ولي عمل نه لري، نو که څوک په پوهې عمل ونه لري، هغه بيلگه په دې اکتفا کوي، لکه چې په خره بار کړي کتابونه وي او بس.

پای

د پاڼو شميره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ